

2019/2182(INL)

2.9.2021

ARVAMUS

Esitaja: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Saaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

töötajate kaitsmise kohta asbesti eest
(2019/2182(INL))

Arvamuse koostaja (*): Anne-Sophie Pelletier

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

(*)Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

PA_INL

ETTEPANEKUD

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil

- lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:
 - A. arvestades, et asbestikiudude ja neid kiude sisaldavate toodete tahtlik kasutamine on keelatud alates 2005. aasta jaanuarist¹ ning liikmesriigid peavad tagama asbestikiudude täieliku kasutuselt kõrvaldamise hiljemalt 2025. aastaks²;
 - B. arvestades, et asbesti peetakse kopsu-, kõri- ja munasarjavähi ning mesotelioomi põhjustajaks, see on hästi tõestatud ja dokumenteeritud ning selle ilmnemise aeg pärast kokkupuudet on 20–55 aastat; arvestades, et ajakirjas International Journal of Environmental Research and Public Health avaldatud uuringu kohaselt sureb asbestiga kokkupuute tagajärjel igal aastal ligikaudu 250 000 inimest³;
 - C. arvestades, et ehkki Euroopas on asbesti kasutamine keelatud, on asbestiga kokkupuude mesotelioomi tekkepõhjuste seas esikohal ning ohustab inimesi ka väljaspool töökohta vähktõve ja mesotelioomi, samuti muude healoomuliste kopsu- ja kopsukelmehaiguste suurema esinemissageduse tõttu, mida põhjustab passiivne ja piiratud kokkupuude asbestiga; arvestades, et asbestiga seotud haigusi ei loeta paljudel juhtudel kutsehaigusteks ja et on vaja rohkem andmeid;
 - D. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1907/2006 (kemikaalimäärus REACH) on sätestatud, et tahtlikult lisatud asbestikiudude ja neid kiude sisaldavate toodete tootmine, müük ja kasutamine on keelatud, ning arvestades, et määruse (EL) 2016/1005 (millega muudetakse kemikaalimääruse REACH XVII lisa) eesmärk on tagada, et liikmesriikides kõrvaldatakse asbestitooted täielikult kasutuselt 1. juuliks 2025;
 - E. arvestades, et asbesti leidub ikka veel paljudes haldushoonetes, koolides, elamutes, taristus ja ühistranspordirajatistes ning veevarustusvõrkudes; arvestades, et teadmised selle aine kasutamise ja esinemise kohta aja jooksul kahanevad; arvestades, et asbesti olemasolu ja sellealaste teadmiste puudumine ohustab kõiki kasutajaid ja nende hoonete elanikke;
 - F. arvestades, et märkimisväärne osa liidu olemasolevatest ehitistest on üle 50 aasta vanad ning ELi hoonefondi vaatluskeskuse andmetel on enamikus liikmesriikides pool elamufondist ehitatud enne 1970. aastat, mil asbesti laialdaselt kasutati; arvestades, et asbestijäägid asbesti sisaldavates hoonetes ja ehitistes ohustavad paljusid eri

¹ Asbesti keelustamist käsitlevate kehtivate eeskirjade kohta vaata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

² Vt Euroopa Komisjoni 22. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1005, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses asbestikiududega (krüsotiil) (ELT L 165, 23.6.2016, lk 4).

³ <https://www.mdpi.com/1660-4601/15/5/1000/htm>

elanikkonnarühmi, sealhulgas koduomanikke, hoonete kasutajaid, elanikke ja töötajaid, kaasa arvatud siis, kui asbest on pude, mistõttu selle tolmu või kiudusid satub õhku ja neid võivad sisse hingata või alla neelata inimesed, kes asbestiga passiivselt kokku puutuvad;

- G. arvestades, et asbesti sisaldavate komponentidega hoonete kasutusea, materjalide kvaliteedi halvenemise ja hoonete energiaga seotud renoveerimislaine tõttu on renoveerimisprotsessid keerulised, kujutades endast vahetut ohtu inimestele, kes puutuvad asbestiga kokku ehitusplatsil või selle ümbruses, ning samuti kujutab see ohtu tulevastele kasutajatele ja elanikele, kuna asbestitolm hajub aeglaselt;
- H. arvestades, et parlament⁴ ja sotsiaalpartnerid⁵ peavad kasulikuks avalikke asbestiregistreid ja tehnilisi tõendeid, mis on kasutusele võetud mitmes liikmesriigis; arvestades, et mõned liikmesriigid on koostanud asbesti sisaldavate hoonete registreid; arvestades, et see on hea lähtepunkt sellise nõude kehtestamiseks kõikides liikmesriikides; arvestades, et Euroopa renoveerimislaine, mille eesmärk on järgmise kümne aasta jooksul kahekordistada hoonete renoveerimise määra, eesmärgiga suurendada ehitussektoris energia- ja ressursitõhusust, annab võimaluse luua ja rakendada riiklikud asbestiregistrid;
- I. arvestades, et asbesti eemaldamine ilma finantstoeta paneb hoonete omanikele märkimisväärse rahalise koormuse, mis võib konkreetsetel juhtudel avaldada kaudset mõju ka üürnikele; arvestades, et asbesti turvalist eemaldamist puudutavad nõuded peavad olema sotsiaalselt õiglased, seega peavad nendega kaasnema asjakohased meetmed omanike rahaliseks toetamiseks vajalike renoveerimistöde tegemisel, samuti meetmed VKEde jaoks, kes töid teostavad; arvestades, et tarbijaid tuleks kaitsta, võideldes pettuste vastu ja tõhustades turujärelevat;
- J. arvestades, et mõnes liikmesriigis nähakse kehtivate õigusaktidega asbesti sisaldavate hoonete omanikele, haldajatele või juhtkonnale ette teatavad kohustused üksnes siis, kui nad hakkavad hoonet kasutama või kavatsevad alustada lammutamist, mitte aga siis, kui nad müüvad asbesti sisaldavate toodetega ehitatud hoonet;
- K. arvestades, et komisjoni võetud kohustus esitada 2022. aastal seadusandlik ettepanek töötajate asbestiga kokkupuute edasiseks vähendamiseks ja komisjoni kava vältida asbestiga seotud probleemide tõttu kannatanute arvu suurenemist on teretulnud meetmed, ning arvestades, et kuigi renoveerimislaine kujutab endast ainulaadset võimalust ajakohastada eluasemetaristut kõigi liidu tarbijate hüvanguks, tuleb seda teha kõigile kõige ohutumates tingimustes;
- 1. palub, et komisjon esitaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 169 lõike 3 ja artikli 114 lõike 1 alusel ja liikmesriikide kehtivaid õigusakte ning kõige tõhusamate mudelite mõjuhinnangut arvesse võttes seadusandliku ettepaneku asbesti olemasolu kohustusliku kaardistamise kohta hoonetes, mis on ehitatud enne 2005. aastat või aastat, mil asbesti kasutamine enne nende müüki või rentimist riiklikul tasandil ära keelati, olles samas

⁴ Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2013. aasta resolutsioon asbestiga seotud töötervishoiuohutude ja kogu kasutusel oleva asbesti kõrvaldamise väljavaadete kohta (ELT C 36, 29.1.2016, lk 102).

⁵ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „ELi vabastamine asbestist“ (ELT C 251, 31.7.2015, lk 13).

sotsiaalselt õiglane ja arvestades hoonete omanikega; nõuab, et kõnesolevas ettepanekus kehtestataks miinimumnõuded asbesti esinemise asukoha kindlakstegemiseks, tuvastamiseks ja sellest teatamiseks hoonetes, mis on ehitatud enne 2005. aastat või riikliku asbestikeelu kehtestamise aastat, nähes ette järgmised tingimused:

- a. kaardistamisel teeb professionaalne üksus, millel on nõutav kvalifikatsioon ning riigi ja liidu õigusega ette nähtud load, kindlaks asbesti esinemise pindadel ja kaardistamisele peab järgnema ettepanek meetmete võtmiseks tuvastatud asbestist tuleneva ohu vähendamiseks, kasutades selleks parimaid olemasolevaid tehnilisi võimalusi; sellega ei piirata direktiivist 2009/148/EÜ⁶ tulenevaid kohustusi;
- b. kaardistamise kinnitamiseks väljastatakse asbestist tuleneva ohu kohta tõend, milles kirjeldatakse üksikasjalikult kaardistatud alasid, asbestikiudude kontsentratsiooni, asbesti sisaldava materjali hinnangulist kogust ja asukohta ning vajaduse korral kavandatavaid meetmeid asbestist tuleneva ohu vähendamiseks;
- c. kaardistamise tulemused edastatakse pädevale riiklikule asutusele kiiremenetluse teel ühtse kontaktpunkti kaudu; kõnesolev asutus haldab asbestist tuleneva ohu vähendamise tõendite riiklikku registrit, samal ajal kui ühtne kontaktpunkt teavitab ja nõustab omanikke järgnevates valdkondades;
 - kohaldatavad õigusaktid;
 - õige ja ohutu viis tuvastatud asbesti eemaldamiseks, kui see on tehniliselt võimalik;
 - kuidas ohutult kapseldada, säilitada, märgistada ja jälgida asbesti sisaldavaid osi, mida ei ole võimalik lühikese aja jooksul eemaldada;
 - sertifitseeritud ettevõtjate nimekiri ja teave kättesaadava rahalise toetuse kohta;
- d. siseturu tõrgeteta toimimise tagamiseks annab komisjon liikmesriikidele suunised riiklike asbestiregistrite koostamiseks; registrile juurdepääs on tasuta nii hoonete omanikele, ostjatele ja üürnikele kui ka töötajatele ja VKEdele; tõend lisatakse müügilepingule ja tehakse üürnikele kättesaadavaks;
- e. kasutajate või elanike võimalikult tõhusaks kaitsmiseks peavad kaardistuse ja vajaduse korral eemaldamise või, kui see ei ole lühiajalises perspektiivis tehniliselt võimalik, kapseldamise läbi viima kvalifitseeritud ja sertifitseeritud ettevõtjad kooskõlas direktiiviga 2009/148/EÜ ning vastavalt riigisisestele õigusaktidele ja tavadele pädeva riikliku asutuse järelevalve all;
- f. tõend väljastatakse ostjale ja tehakse kättesaadavaks rendileandjale, samuti hoones ehitustöid tegevatele spetsialistidele või elanikele ja kasutajatele nende taotlusel;
- g. tõendit tuleks tulemuste ajakohastamiseks uuendada hiljemalt 5 aastat pärast selle

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/148/EÜ töötajate kaitsmise kohta asbestiga kokkupuutest tulenevate ohtude eest tööol (ELT L 330, 16.12.2009, lk 28).

väljaandmist;

- h. hoonete omanikele, kellel ei ole enne hoone müümist kehtivat tõendit võiks kehtestada tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad trahvid; hoonete müüjad või rendileandjad vastutavad nende kohustuste eest, kusjuures vastutusperioodi kehtestavad liikmesriigid; liikmesriigid võiksid määrata trahvid sihtotstarbelistele fondidele, et rahastada asbesti eemaldamist ja toetada asbestiga seotud probleemide ohvrid;
2. kutsub komisjoni üles tuginema oma seadusandliku ettepaneku jaoks koostatavas mõjuhinnangus järgmisele:
 - kõige paremad ja tõhusamad meetodid asbesti olemasolu kindlakstegemiseks hoonetes;
 - ohutud ja kulutõhusad meetodid asbesti eemaldamiseks hoonetest (töötajate kohustuslik koolitamine, kõige uuemate tehnoloogiate kasutamine, ümberkaudsete elanike ümberpaigutamine tolmu tekitavate tööde ajal), võttes arvesse nii seadusjärgseid kohustusi kui ka stiimuleid, et vähendada asbestiga kokkupuutumise ohtu hoonete kasutajatele ja elanikele;
 - kaasnevad meetmed VKEde jaoks, et hõlbustada asbesti käsitlevate eeskirjade rakendamist, sealhulgas rahalised stiimulid ja piisav rahaline toetus hoonete, sealhulgas mahajäetud hoonete omanikele, kes tegelevad asbesti kindlakstegemise ja eemaldamisega;
3. palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta meetmeid, et suurendada teadlikkust asbesti esinemisest hoonetes, mis ehitati enne 2005. aastat või enne riikliku asbestikeelu kehtestamise aastat, ning kehtestada asbesti kõrvaldamist käsitlev õiguslik menetlus, milles võetakse arvesse elanike ja omanike seisukohti; soovib liikmesriikidel korraldada teavituskampaaniaid VKEdele mõeldud toetavate meetmete kohta; rõhutab, et üleminek asbestivabale Euroopa Liidule peaks olema sotsiaalselt õiglane ning hõlmama toetust eraomanikele ja VKEdele; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata mahajäetud hoonetele ja rajatistele, milles võib samuti asbesti esineda, ning palub komisjonil ja liikmesriikidel leida toimiva lahenduse nende lisamiseks riiklikesse asbestiregistritesse;
4. kutsub komisjoni ja liikmesriike edendama avalikke teavituskampaaniaid, et suurendada teadlikkust ohtudest, mis on seotud igat liiki asbesti ja kõigi kokkupuute tasemetega, sealhulgas teisese kokkupuutega;
5. võtab teadmiseks selliste uute nõuetega kaasnevad täiendavad halduskohustused; rõhutab, et nii seire nõue kui ka asbesti eemaldamine vajavad asjakohast rahalist toetust liidu eelarvest; julgustab liikmesriike tagama võimaliku rahastamise ja rahalise toetuse hoonete omanikele, et katta märkimisväärseid kulusid, mis tulenevad asbesti esinemise kaardistamisest, ja vältida hoonete mahajätmise ohtu;
6. toonitab, et praegu saavad liikmesriigid eraldada asbesti käsitlemiseks ja eemaldamiseks vahendeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest kooskõlas asjaomaste riiklike või piirkondlike programmide eesmärkidega; rõhutab sellega seoses ainulaadseid

võimalusi, mida selleks annavad roheline kokkulepe, programm next Generation EU ja 2021.–2027. aasta mitmeaastane finantsraamistik; rõhutab, et hoonete omanikel peaks olema võimalik otse või kaudselt pääseda ligi nendele rahalistele toetusmehhanismidele, et rahastada asbesti eemaldamisega seotud remondi-, renoveerimis- ja lammutustöid;

7. rõhutab vajadust töötada välja standardimisprotsess asbestikiudude eemaldamiseks, et vähendada toimingu koormust ning ettevõtjate, eriti VKEde haldusülesandeid; arvestades asbesti kahjulikku mõju inimeste tervisele ning asbesti avastamise ja eemaldamise märkimisväärseid kulusid, kutsub komisjoni üles koostama programmi, mis koondaks kõik olemasolevad rahalised toetused omanikele ja liikmesriikide meetmetele (sealhulgas teabe- ja haridusmeetmed) asbesti avastamiseks ja ohutuks eemaldamiseks hoonetest;
8. palub komisjonil kehtestada suunised riiklike asbesti eemaldamise kavade kohta, mille kohaselt peaksid liikmesriigid määrama kindlaks avalikes ja eraomandis olevates hoonetes asbesti eemaldamise eesmärgid ja nende rakendamise, looma ühtsed kontaktpunktid asbesti eemaldamise kavadega seotud meetmete ja teabe koondamiseks; juhib tähelepanu sellele, et liikmesriikide loodud ühtne kontaktpunkt peaks toimima ka riikliku kontaktpunktina, et abistada ohvreid ja nende perekondi, ning et liikmesriigid peaksid kaaluma selgete ja tõhusate hüvitusmehhanismide loomist asbestiga seotud haiguste ohvritele;
9. rõhutab, et riiklike asbesti eemaldamise kavade Euroopa suunised peaksid hõlmama Euroopa platvormi loomist riiklikele asutustele, et nad saaksid anda teada asbesti esinemisest eesmärgiga kaardistada ja vahetada asbesti eemaldamise ja ohutu kõrvaldamise häid tavasid; märgib ühtlasi, et see platvorm peaks olema üldsusele täielikult juurdepääsetav ja sisaldama riiklikes registrites esitatud andmeid;
10. rõhutab, et riiklikes asbesti eemaldamise kavades tuleks esikohale seada teatavad hooned, nagu koolid, võimlad ja sotsiaalmajad, ning kavasid tuleks korrapäraselt hinnata ja läbi vaadata;
11. rõhutab, et asbesti ebaseadusliku siseturule laskmise ja kasutamise ärahoidmiseks tuleks kasutada liidu õiguses sisalduvaid turujärelevalvet ja toodete vastavust käsitlevaid sätteid, ning rõhutab sellega seoses tõhustatud turujärelevalve meetmete tähtsust; tuletab meelde, et jõupingutuste suurendamine nõuetele mittevastavate, sealhulgas asbesti sisaldavate toodete liidu turule sisenemise takistamiseks seati prioriteediks komisjoni 28. oktoobri 2015. aasta teatises „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	1.9.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 45 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Hynek Blaško, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Andrea Caroppo, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Marco Zullo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Salvatore De Meo

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

45	+
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
ID	Alessandra Basso, Hynek Blaško, Markus Buchheit, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
NI	Miroslav Radačovský
PPE	Pablo Arias Echeverría, Andrea Caroppo, Deirdre Clune, Salvatore De Meo, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard, Marco Zullo
S&D	Alex Agius Saliba, Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Christel Schaldemose
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

0	-

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu